

מכלל דההוא שעתא לאו פרועה הות, ש"מ אין דרך בנות ישראל לצאת פרועות ראש, ועל הפי' הב' כתב רש"י: וכן עיקר ע"כ.

ובבית יצחק (או"ח ח"א סי' י"ד) כתב להקשות לטעם הא' ברש"י, דא"כ לר"י דס"ל במשנה וכנ"ל דשערה נאה לא היה סותר, ובשאיין שערה נאה ע"כ לא הלכה פרועה להתנאות, וא"כ למה לי לפרוע השתא, וגם לטעם הב' מקשה, דמהיכן מוכח מזה שפרוע לה השתא דעד השתא לאו פרועה הלכה משום דאסור, דילמא משום דשערה איננו נאה לכן לא הלכה פרוע, ולא משום האיסור, וע"ש מש"כ להוכיח לפי"ז בחומר האיסור של פאה נכרית ע"ש ואכ"מ.

(וע"ש בס"ק ב' מהשיטמ"ק בכתובות שם דההוכחה של הגמ' היא מהא דהסוטה הלכה בפרוע ראש מכלל דסתם נשים אסורות בזה ע"ש, ובבית יצחק תמה בזה דהרי היא הלכה כן בעזרה דהוי כחצר, ובחצר אינו איסור אף בשאר נשים כמש"כ בתוס' ע"ש באריכות עוד). ועי"ש בשיטמ"ק בכתובות שהביא בשם הגמ': היא גלתה את ראשה לפיכך הכהן מגלה את ראשה וכו' ומוכח מזה דאסור לגלות הראש, אך יש להעיר דבגמ' לפנינו (להלן ח'): שחשבה הגמ' כמה דברים מגונים שעשתה האשה לפני בועלה לא חשבו זאת כלל ע"ש (וצ"ע דאולי היתה לשיטמ"ק גירסא אחרת בגמ'). ועי' בחתם סופר (או"ח סי' ל"ו) שס"ל דמדת יהודית יש להחמיר ג"כ בביתה ובחדרה שלא לגלות שערה ע"ש מש"כ בזה מהזוה"ק (פר' נשא) בחומר הענין הזה, וכן האריך בזה החתם סופר בצוואתו שנדפסה בספר לב העברי וע"ש מש"כ בזה עוד, ובהג"ה לדרשות חת"ס (ח"ב דרוש לשבת הגדול תקצ"ד) מש"כ הגרי"נ שטרן ז"ל בענין זה ואכ"מ.

דף ז' ע"ב

בגמ': מי גרם לראובן שיודה יהודה כו'.

צ"ב מאי שייאטי' הודאתו של יהודה בתמר להודאתו של ראובן במעשה יצועי אביו.

ותירין הפרשת דרכים (דרך א') על פי חקירתו הידועה אי האבות נפקו מכלל בני נח או לא. והנה ראובן שבא על אשת אביו, הוא משום דסבר שדינים כמו ישראל, וא"כ איכא מ"ד דאנוסת אביו מותרת, והרי השפחות היו פלגשים

וכנ"ל וצ"ע. (אך ברמב"ם לא נזכר ענין זה ועי' בתורת הקנאות על סוטה (ז. ד"ה ששם וכו') וצ"ע). וראה בשירי קרבן על הירושלמי (פ"ב דסוטה ה"ג) דס"ל דמי סוטה נפסלים ביוצא ע"ש, א"כ מבואר לכאורה דהאשה עמדה בפנים העזרה (ואולי היא בחוץ והכהן עם המים בפנים וי"ל).

ויש לציין בענין זה הא דאיתא בירושלמי מו"ק פ"א (סוף הל"א) שבחמשה עשר באב היו עושין צרכי רבים ומשקין את הסוטה.

★★

במשנה: ר"י אומר וכו' ואם הו' שערה נאה לא הו' סותר.

יש לעיין בגדר ענין זה, דהנה במכות (כ"ב ע"ב) ס"ל ת"ק דחזן הכנסת אוחזו בבגדיו (של החייב מלקות) ואם נקרעו נקרעו, ולא מחלק בין איש לאשה, (ורק בסיפא דמתניתין שם מחלק ר' יהודה בזה ע"ש). ועי' במשנה סנהדרין (מ"ד): מחלוקת ר' יהודה וחכמים בחילוק שבין איש ואשה לגבי חייבי סקילה ע"ש. וצריך ביאור רחב להבין גדרי החילוקים בזה. ועי' בתורת חיים בסנהדרין שם ובחדושים בסוף ספר ארצות החיים להגאון המלבי"ם (על הל' ציצית ותפילין) (ח"ב דף ג.) ע"ש. וראה גם בספר כוכבי יצחק על הירושלמי ברכות פ"א ה"ד (אות ט) מש"כ בדברי הספרי פ' נשא ע"ש היטב.

ובתוס' להלן בסוטה (ח. ד"ה ויתגרו וכו') מביאים מספרי עה"פ ופרע את ראש האשה - סדין של בוך פורס בינו לבין העם וכו', ועוד שם בד"ה והכהן וכו' מתוספתא דכהנים מטילים גורלות וכל מי שיעלה גורלו אפי' כה"ג יוצא ועומד בצד סוטה ואוחז בכגדיה וכו'. והובא במשל"מ (פ"ג דסוטה הי"א). ועי' בחסדי דוד (שם פ"א ה"ה) מדוע השמיט הרמב"ם דבר זה.

★★

במשנה: ואם הו' שערה נאה לא הו' סותר וכו'.

הנה בגמ' כתובות (ע"ב ע"א) ילפינן מהפסוק (במדבר ה, יח): ופרע את ראש האשה וגו': מכאן אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש ע"כ. וברש"י ב' פירושים א. מדעבדינן לה הכי לנוולה, מדה כנגד מדה כמו שעשתה להתנאות על בועלה, מכלל דאסור. ב. א"נ - מדכתיב ופרע,